

Forskrift om måling av hektolitermassen av korn

Innholdsfortegnelse

Forskrift om måling av hektolitermassen av korn	1
Innholdsfortegnelse	1
Kapittel 1 - Innledende bestemmelser	2
Kapittel 2 - Standardinstrumenter for måling av EØF-hektolitermasse av korn	3
Avsnitt I - Konstruksjonskrav	3
Avsnitt II - Bruksanvisning	5
Avsnitt III - Kontroll og regulering	6
Kapittel 3 - Måleinstrumenter benyttet til å bestemme EØF-hektolitermasse for korn	7
Kapittel 4 - Avsluttende bestemmelser	8
Vedlegg 1 til forskrift om måling av hektolitermassen av korn.....	8

Dato	21.12.2007 nr. 1731
Departement	Nærings- og handelsdepartementet
Avd/dir	Justervesenet
Publisert	I 2008 hefte 1
Ikrafttredelse	01.01.2008
Sist endret	FOR-2013-12-12-1469 fra 01.01.2014
Endrer	
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-2007-01-26-4-§35, LOV-2007-01-26-4-§7, LOV-2007-01-26-4-§10, LOV-2007-01-26-4-§8, LOV-2007-01-26-4-§19
Sys-kode	BG12a
Næringskode	9129
Kunngjort	11.01.2008 kl. 15.40
Rettet	02.05.2008 (§ 13, kodefeil)
Korttittel	Forskrift om måling av kornhektolitermassen

Hjemmel: Fastsatt av Justervesenet 21. desember 2007 med hjemmel i lov 26. januar 2007 nr. 4 om målenheter, måling og normaltid § 35, jf. § 7 og § 10, og § 8 og § 19.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. IX nr. 5 (direktiv 71/347/EØF).

Endringer: Opphevet 1 jan 2014 ved forskrift 12 des 2013 nr. 1469.

Kapittel 1 - Innledende bestemmelser

§ 1. Virkeområde

Denne forskriften gjelder:

- Definisjon av kornsortenes særegenhet, kalt EØF-masse av hektoliter korn (EEG naturgewicht, EWG-schuttdichte, peso ettolitrico CEE, EEC standard mass per storage volume, masse à l'hectolitre CEE, EØF-masse av hektoliter korn, EOK, masa del hectolitro CEE, peso hectolitro CEE)
- Kravene til teknisk utførsel og til bruk av standard referanseinstrument for å definere EØF-hektolitermasse
- De vilkår som skal oppfylles av arbeidsinstrumentene som benyttes til å måle EØF-hektolitermasse.

Forskriften gjelder kun ved måling av korn for eksport fra Norge til et annet EØS-land.

Denne forskrift får ikke anvendelse på Svalbard.

§ 2. Definisjoner

EØF-hektolitermasse er forholdet mellom mengden uttrykt i kilogram og volumet uttrykt i hektoliter, som bestemmes for en kornprøve ved måling med et instrument og i henhold til en metode som er i samsvar med bestemmelsene i denne forskrift.

Referanseverdien for EØF-hektolitermasse er den som oppnås ved måling med et standardinstrument, som er konstruert og brukt i samsvar med kapittel 3.

Referanseverdien for EØF-hektolitermasse skal uttrykkes i kilogram pr. hektoliter med to desimaler.

§ 3. Standardinstrument

EØS' standardinstrument skal oppbevares hos Messtechnischer Dienst i Forbundsrepublikken Tyskland. Minst hvert tiende år skal nasjonale standardinstrumenter, i samsvar med kapittel 2, prøves mot EØS-standardinstrument og justeres tilsvarende ved hjelp av et transportabelt standardinstrument av samme type.

Et transportabelt standardinstrument er et instrument uten veieinnretning, men med nøyaktig de samme egenskaper som EØS- og nasjonale standardinstrumenter.

§ 4. Bruk av betegnelsen EØF-hektolitermasse

Betegnelsen EØF-hektolitermasse kan benyttes i handelen bare for å beskrive korn som har vært målt med instrumenter som er i samsvar med kravene i denne forskrift.

Målinger av korn i samsvar med tilsvarende regelverk i en annen EØS-stat, har samme rettsvirkning, som en tilsvarende måling foretatt etter denne forskrift her i landet.

§ 5. Krav til måleinstrumenter

Måleinstrumentene som benyttes for å bestemme EØF-hektolitermasse for korn, skal oppfylle kravene i kapittel 3.

§ 6. Bruk og markedsføring av måleinstrumenter

Det er ikke adgang til å nekte, forby eller begrense markedsføring eller bruk av måleinstrumenter som benyttes til å bestemme EØF-hektolitermasse når slike instrumenter bærer EØF-typegodkjenningssymboler og EØF-merket for førstegangsverifisering.

Kapittel 2 - Standardinstrumenter for måling av EØF-hektolitermasse av korn**Avsnitt I - Konstruksjonskrav****§ 7. Generelle krav til standardinstrumenter**

Standardinstrumenter består av et kapasitetsmål, en påfyllingsinnretning, en skrapeinnretning, en veieinnretning og en påfyllingsbeholder.

Alle deler av instrumentene skal være solid og omhyggelig produsert. Alle overflater som kommer i kontakt med kornet, skal være glatte og laget av et praktisk talt uforanderlig metall (f.eks. messing, rustfritt stål) som er tilstrekkelig tykt til å holde formen ved normal bruk.

§ 8. Kapasitetsmål

Kapasitetsmålet skal ha form som en stående, sirkelrund sylinder hvor den øverste kanten er slepet flat langs et plan som er vinkelrett på sylinderaksen.

Under påfyllingsoperasjonen skal kapasitetsmålet alltid stå i samme stilling under påfyllingsinnretningen.

Over kapasitetsmålet, når det er i påfyllingsstilling, skal det være festet en påfyllingsring som er montert langs samme akse og har samme innvendige diameter som kapasitetsmålet. Skrapebladene skal bevege seg med en liten klaring mellom disse to komponentene.

§ 9. Påfyllingsinnretning

Påfyllingsinnretningen skal bestå av en påfyllingstrakt utstyrt med en lukkeinnretning og en reguleringsinnretning.

Påfyllingstrakten skal ha form som en avskåret kjegle med en sirkelrund del ovenpå og et spisst uttømmingsmunnstykke nedenfor utstyrt med en lukkeinnretning. Påfyllingstrakten skal være festet på en slik måte at når den er i påfyllingsstilling, er traktens akse vertikal og faller sammen med kapasitetsmålets akse.

Reguleringsinnretningen skal ha en nøye spesifisert profil. Den skal gå ned og inn i det nedre uttømmingsmunnstykket, og dens stilling skal være justerbar i vertikal retning. Innretningens akse skal falle sammen med påfyllingstraktens akse.

§ 10. Skrapeinnretning

Skrapeinnretningen skal bestå av et skrapeblad, en styreinnretning og en trekkinnetning. Skrapebladet skal være flatt, horisontalt og beholde sin form ved bruk. Styreinnretningen skal tvinge skrapebladet til å bevege seg mellom nedre kant på påfyllingsringen og øvre kant på kapasitetsmålet. Trekkinnetningen skal sette skrapebladet i kontinuerlig bevegelse gjennom kornet.

Etter påfylling og veiing av kapasitetsmålet skal det overflødig korn på skrapebladet i påfyllingsringen samles i en beholder.

§ 11. Veieinnretning

Kapasitetsmålet fylt med korn skal veies på en likearmet vekt med en kapasitet på høyst 50 kg. Vektskålens masse skal være i balanse med det tomme kapasitetsmålet.

§ 12. Generell montering

De forskjellige delene i instrumentet, bortsett fra kapasitetsmålet og vekten, skal være festet til en ramme på en slik måte at den øvre kanten av kapasitetsmålet, når det er i påfyllingsstilling, er horisontal.

Instrumentets ramme skal være utstyrt med en loddline med en lengde på minst 500 mm, eller med libelle. Disse innretningene skal være mellom referansemerkene når den øvre kanten på kapasitetsmålet, i påfyllingsstilling, er horisontal.

§ 13. Dimensjoner på de forskjellige komponentene

Tabell 1

Kapasitetsmål

Innvendig diameter	295 mm ± 1 mm
Volum	20 l ± 0,01 l
Avstand mellom den innvendige bunnflaten i målet og den nedre kanten på det spisse uttømmingsmunnstykket	500 mm ± 2 mm
Avstand mellom skrapebladet og kanten på kapasitetsmålet	0,5 mm ± 0,2 mm

Påfyllingsring

Innvendig diameter	295 mm ± 1 mm
--------------------	---------------

Påfyllingstrakt

Lengde på aksen i den øvre sirkelrunde delen	120 mm ± 2 mm
Lengde på aksen i den kjegleformede delen	240 mm ± 1 mm
Lengden på aksen i det nedre spisse uttømmingsmunnstykket	80 mm ± 0,5 mm
Total lengde på traktens akse	440 mm ± 3 mm
Innvendig diameter på den øvre sirkelrunde delen	390 mm ± 1 mm
Innvendig diameter på det spisse uttømmingsmunnstykket	
øverst (g')	84,5 mm ± 0,5 mm
nederst (g'')	86,5 mm ± 0,5 mm
Differanse g''-g'	2 mm ± 0,5 mm

Reguleringsinnretning

Diameter på stangen	11 mm ± 0,2 mm
Radius på halsen	16 mm ± 0,5 mm
Høyde på den sirkelrunde delen	5 mm ± 0,5 mm
Diameter på den sirkelrunde delen	33 mm ± 0,2 mm

Skrapeinnretning

Trekkvektens vekt	5 kg ± 0,1 kg
-------------------	---------------

Påfyllingsbeholder

Volum opp til øverste kant	24 l ± 0,1 l
----------------------------	--------------

§ 14. Figur

Standardinstrumentet er vist i diagram i vedlegg 1 til forskriften her.

Avsnitt II - Bruksanvisning**§ 15. Generelle krav ved måling av korn etter forskriften her**

Kornet som skal måles, skal være fritt for urenheter og ha omtrent samme temperatur som omgivelsene. Det skal være lufttørket, dvs. i hygroskopisk balanse med luften i omgivelsene. For å oppnå dette spres det ut i et tynt lag og las ligge urørt i ti timer før det blir overført. Den relative fuktighet i luften i omgivelsene skal ikke overskride 60 %.

§ 16. Anbefalt prosedyre for måling av korn etter forskriften her

Hektolitermassen avhenger av den kornmengden som benyttes og av hvordan den overføres til påfyllingstrakten. Av denne grunn bør følgende prosedyre følges:

- Plasser kapasitetsmålet 1 (se diagram i vedlegg 1) i påfyllingsstilling slik at målets akse faller sammen med aksene på påfyllingsringen 2 og påfyllingstrakten 3, og beveg håndtak 15 slik at nevnte mål låses i denne stilling av låsestangen 16. Før

skrapebladet 9 til startstilling og lås det i stilling med håndtak 12. Benytt fotskruene 19 til å justere rammen 20 slik at den øvre kanten på kapasitetsmålet 1 er horisontalt under påfylling

- b) Fyll omtrent 24 liter korn i påfyllingsbeholderen (ikke vist i diagrammet) og vipp inn i påfyllingstrakten 3 etter at det er sjekket at lukkeinnretningen 4 på det spisse uttømmingsmunnstykket 8 er i lukket stilling. Trekk så i bolt 5 for å åpne lukkeinnretningen 4 (som da er holdt åpen av haken 6) og la kornet strømme inn i kapasitetsmålet 1 som står på vognen 14. Denne strømmen er beskyttet mot ytre påvirkning av skjermen 2a. Støtten 14a forhindrer deformasjon av skinnene som vognens hjul går langs
- c) Det overskytende korn (om lag 4 liter) som er blitt matet inn i trakten 3 for å sikre jevn påfylling i kapasitetsmålet 1, holdes tilbake i påfyllingsringen 2 etter at målet er fullstendig fylt. For å skille dette overskudd fra innholdet i kapasitetsmålet 1, åpnes bolt 12, som svinger på en spindel som er festet på tverrstykket 11, for å frigjøre skrapebladet 9. Fremre kant av skrapebladet 9 som settes i gang av trekkvekten 13, er tilstrekkelig skarp til å kutte av alt korn på kanten av kapasitetsmålet 1 som kunne forhindre vanlig skraping. Når skrapebladet 9 når sin endelige stilling, benyttes håndtak 15 til å trekke tilbake kapasitetsmålet 1 som står på vognen 14, målet tas fra denne vognen og plasseres på vekten, og innholdet veies med en nøyaktighet på $\pm 5g$
- d) Trekk tilbake skrapebladet 9 til startstillingen slik at det overskytende kornet som ligger på bladet faller opp i beholder 17. Eventuelle spredte korn føres inn i beholderen av kappen 18. Etter at haken 6 er frigjort ved å snu på håndhjul 4a, lukkes lukkeinnretningen 4
- e) Dersom en annen måling skal utføres på samme prøve, bør kornet fra kapasitetsmålet blandes godt med det fra beholderen
- f) For å oppnå hektolitermassen i kg/hl deles verdi N vist på veieinnretningen med 0,2 hl.

Avsnitt III - Kontroll og regulering

§ 17. Dimensjoner og volum

De dimensjoner og volum som er oppgitt i § 13, skal kontrolleres med instrumenter med passende nøyaktighet.

§ 18. Kontroll av funksjon

Nasjonale standardinstrumenter skal kontrolleres mot EØS-standardinstrument og justeres i forhold til dette ved hjelp av et transportabelt standardinstrument.

For dette formål skal det benyttes ren Manitoba hvete som har tilnærmet kuleformede korn. Den skal ha en hektolitermasse på minst 80 kg/hl og skal være i hygroskopisk balanse med luften i omgivelsene. Det skal foretas seks måleoperasjoner i samsvar med rettledningen i § 16. Dersom P betegner standardinstrumentet som skal kontrolleres og N EØS' standardinstrument, foretas målingene som følger:

Tabell 2

Sammenligning nr.	1	2	3	4	5	6
Instrumentenes rekkefølge	NP	PN	NP	PN	NP	PN

Differansene mellom de enkelte verdier av P og middelveien skal ikke overstige $\pm 10g$.

Feilen i instrumentet er differansen mellom middelveidien av seks avlesninger av P og middelveidien av seks avlesninger av N. Maksimum tillatte feil er $\pm 10g$.

Dersom maksimum tillatte feil spesifisert i tredje eller fjerde ledd overskrides, kan årsaken være at kornet fremdeles ikke er tilstrekkelig homogent. Det må derfor spres utover i ytterligere ti timer på målestedet, og deretter gjentas kontrollen beskrevet i annet ledd.

Dersom overskridelsen gjelder bare maksimum tillatte feil spesifisert i fjerde ledd, må instrumentet reguleres.

Avlesningene gitt av instrumentet kan endres ved å bevege reguleringsinnretningen 7 til en høyere eller lavere stilling. Reguleringsinnretningen 7 beveges og kontrollen beskrevet i annet ledd gjentas.

§ 19. Veieinnretning

For mengder mellom 10 og 20 kg må feilen i vekten ikke overskride $\pm 0,01$ % av mengden. Summen av feilene i vektene som benyttes må ikke overskride $\pm 0,02$ % av deres nominelle mengde.

Kapittel 3 - Måleinstrumenter benyttet til å bestemme EØF-hektolitermasse for korn

§ 20. Krav til måleredskapets egenskaper

Måleinstrumentene som benyttes til å bestemme EØF-hektolitermasse, skal ha følgende egenskaper:

- a) De skal være konstruert og produsert for å sikre tilfredsstillende gjentakelse og reproduksjon av målinger
- b) Maksimum tillatte feil i hektolitermasse skal være pluss eller minus fem tusendeler av resultatet som gis av et standardinstrument
- c) Maksimum tillatte relative feil i forbindelse med kapasiteten til beholderen som benyttes, skal være pluss eller minus to tusendeler
- d) Maksimum tillatte relative feil på veieinstrumentet for den mengde som er veid, skal være pluss eller minus en tusendel
- e) Differansen mellom hvert resultat som oppnås for en enkelt kornprøve og middelveidien for hektolitermassen som bestemmes ved seks påfølgende målinger, skal ikke være mer enn pluss eller minus tre tusendeler av middelveidien.

§ 21. Krav til merking

Hvert instrument skal ha en klart synlig inskripsjonsplate med leselige og uutslettelige bokstaver som gir følgende informasjon:

- a) Godkjenningssmerke
- b) Identifikasjonsmerke eller navn på produsent
- c) Eventuelt produsentens beskrivelse
- d) Identifikasjonsnummer og produksjonsår
- e) Nominell kapasitet på kapasitetsmåleren og enten bruksanvisning eller en henvisning til bruksanvisningen.

Kapittel 4 - Avsluttende bestemmelser

§ 22. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2008.

Vedlegg 1 til forskrift om måling av hektolitermassen av korn

[Merking på vedlagte diagram]

1. Kapasitetsmål
2. Påfyllingsring og skjerm 2a
3. Påfyllingstrakt
4. Lukkeinnretning og håndhjul 4a
5. Bolt for lukkeinnretningen
6. Hake for lukkeinnretningen
7. Reguleringsinnretning
8. Spisst uttømmingsmunnstykke
9. Skrapeblad
- 10 Skrapebladstyrer
- .
- 11 Tverrstykke og støtte 11a
- .
- 12 Bolt for skrapeblad
- .
- 13 Trekkvekt
- .
- 14 Vogn og støtte for skinner 14a
- .
- 15 Håndtak for vogn
- .
- 16 Låsestang
- .
- 17 Beholder
- .
- 18 Kappe
- .
- 19 Fotskruer
- .
- 20 Ramme
- .

